

**В. Мащенко,**викладач кафедри адміністративно-правових дисциплін
інституту права та безпеки
Одеського державного університету внутрішніх справ

СИСТЕМА ПРИНЦИПІВ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Постановка проблеми. Становлення та утвердження правової та демократичної держави в Україні потребує, того щоб громадяни і органи державної влади дотримувалися основних принципів суспільного функціонування та були прихильниками ідей демократизації суспільних відносин в контексті нульової толерантності до корупції та дотримання ключових законодавчих зобов'язань, встановлених державою для забезпечення правопорядку та захисту прав і свобод громадян. Водночас важливо розуміти, що належний розвиток суспільних відносин та ефективне функціонування державних інституцій, зокрема правоохоронних структур, залежать від якісного нормативного забезпечення їх діяльності та високої кваліфікації поліцейських, що має бути достатньою для вірного правозастосування норм чинного законодавства та розуміння й вміння вірного трактування принципів адміністративної діяльності поліції. Конституційна норма про відповідальність держави перед людиною за свою діяльність та про головний обов'язок держави у забезпеченні прав і свобод людини, відображається у діяльності державних органів, зокрема Національної поліції України (далі – НПУ), зазначене має бути ключовим при реалізації діяльності НПУ. Забезпечення та дотримання основоположних принципів функціонування НПУ регламентується чинним законодавством України. Зокрема, адміністра-

тивна діяльність НПУ, унормована положеннями Закону України «Про Національну поліцію», відповідно до положень якого, діяльність НПУ спрямована на служіння суспільству шляхом захисту прав і свобод людини, боротьби зі злочинністю та підтримання громадського порядку [1]. Ця діяльність має ґрунтуватися на певних принципах, які є базовими засадами їх функціонування та розвитку, дотримання яких має важливе теоретичне та практичне значення.

Сьогодні законодавство, що регулює адміністративну діяльність НПУ, встановило низку базових положень, які мають сприяти утвердженню НПУ як правоохоронного органу європейського зразка, орієнтованого на надання сервісних послуг населенню. Водночас практика реалізації адміністративної діяльності НПУ вказує на необхідність перегляду та наукового осмислення принципів функціонування НПУ з урахуванням сучасного стану розвитку її структури та правового закріплення завдань і функцій поліції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти досліджуваної проблематики були об'єктом дослідження таких вчених як: В. Авер'янов, О. Бандурка, Ю. Битяк, В. Галунько, В. Гарашук, О. Гетьманець, І. Голосніченко, С. Денисюк, О. Дрозд, В. Заросило, О. Кобзар, Н. Коваленко, Т. Коломоєць, А. Комзюк, О. Миколенко, Л. Миськів, О. Музичук, В. Оксінь,





О. Остапенко, О. Проневич, О. Рябченко, О. Салманова, О. Синявська, А. Собакар, Є. Соболю, В. Сокурченко, Л. Сорока, В. Чумак, Р. Шаповал, К. Шкарупа, Х. Ярмакі та інші.

Метою статті є аналіз основних доктринальних підходів та положень діючого національного законодавства та практики його правозастосування з метою визначення сутнісного розуміння сучасних принципів адміністративної діяльності НПУ та їх нормативного закріплення й практичної реалізації.

Виклад основного матеріалу.

Системний аналіз та удосконалення законодавчих і нормативних актів, що регулюють діяльність Національної поліції України. Це забезпечить відповідність нормативної бази сучасним викликам та потребам суспільства, сприятиме підвищенню ефективності роботи правоохоронних органів і зміцненню довіри громадян до поліції. Одним із ключових аспектів в контексті розбудови сучасного правоохоронного органу є забезпечення прозорості та відкритості його діяльності, що, в контексті дослідження, включає доступ громадян до інформації про роботу поліції, механізми контролю та нагляду за її діяльністю. Це, на нашу думку, сприятиме не лише підвищенню рівня довіри населення до поліції, але й забезпечить зворотний зв'язок між громадянами та правоохоронними органами, що є невід'ємною складовою демократичного суспільства.

Також важливим є забезпечення належного рівня професійної підготовки співробітників поліції, що включає як теоретичну підготовку, так і практичні навички. Це дозволить забезпечити ефективну реалізацію покладених на поліцію завдань та підвищити рівень професіоналізму серед правоохоронців. Окрім того, особливої уваги потребує питання не лише дотримання прав людини в діяльності НПУ, а і розуміння поліцейськими що саме входить до таких прав, розуміння

їх суті, змісту та обсягів. Всі заходи, що здійснюються поліцією, повинні відповідати міжнародним стандартам у сфері прав людини та відповідним стандартам ЄС, що передбачає неухильне дотримання прав і свобод громадян, зокрема під час проведення оперативно-розшукових заходів, розслідування злочинів та підтримання громадського порядку й у процесі реалізації інших повноважень поліції.

Важливо також враховувати, що ефективність діяльності НПУ значною мірою залежить від взаємодії з іншими державними органами, громадськими організаціями та міжнародними інституціями. Співпраця з цими суб'єктами дозволить більш ефективно вирішувати актуальні проблеми у сфері правопорядку та безпеки, забезпечувати захист прав і свобод громадян та підвищувати рівень довіри до поліції. Переконані, що для забезпечення належного функціонування НПУ необхідно постійно удосконалювати нормативно-правову базу, підвищувати рівень професійної підготовки співробітників, забезпечувати прозорість та відкритість у діяльності поліції, дотримання прав людини, а також розвивати співпрацю з іншими державними та громадськими структурами. Це сприятиме зміцненню правопорядку, забезпеченню захисту прав і свобод громадян та розвитку демократичного суспільства в Україні.

Очевидно, адміністративну діяльність слід розглядати як підзаконну, виконавчо-розпорядчу діяльність органу виконавчої влади, спрямовану на організацію та виконання покладених на нього завдань і функцій у відповідній сфері [2, с. 172]. В. Заросило зазначає, що зміст адміністративної діяльності органів внутрішніх справ включає адміністративно-управлінські, адміністративно-наглядові, адміністративно-розпорядчі та адміністративно-юрисдикційні аспекти [3, с. 13]. З точки зору Ю. Кунєва, адміністративна діяльність НПУ являє собою



спрямовану практичну діяльність уповноважених суб'єктів, що полягає в упорядкуванні та узгодженні соціальних систем і процесів, використовуючи засоби, методи та способи, характерні для владної діяльності [4, с. 43]. Разом із тим, Л. Коваль вважає, що головною складовою адміністративної діяльності є видання нормативних та індивідуальних актів [5, с. 69]. М. Корнієнко визначає адміністративну діяльність органів внутрішніх справ як специфічну виконавчо-розпорядчу, підзаконну, державновладну діяльність, спрямовану на організацію та здійснення охорони громадського порядку, забезпечення громадської безпеки, запобігання та припинення злочинів і правопорушень [6, с. 8]. Подібну думку висловлює й О. Остапенко [7, с. 8].

Крім того, окремі науковці виділяють поняття адміністративної діяльності органів внутрішніх справ [8, с. 3], однак, на нашу думку, в контексті дослідження, НПУ є лише частиною структури органів системи МВС України, тому поняття адміністративної діяльності органів МВС України є ширшим, а ніж поняття адміністративної діяльності НПУ, хоча за своєю суттю, на нашу думку, дані поняття є подібними.

На думку О. Калюка, С. Константинова, В. Кулікова, адміністративна діяльність НПУ є виконавчо-розпорядчою, підзаконною, державно-владною діяльністю, яка здійснюється з метою забезпечення публічної безпеки та порядку, попередження і припинення злочинів та інших правопорушень, а також надання публічних послуг фізичним і юридичним особам адміністративно-правовими засобами [9, с. 67; 10, с. 9].

З урахуванням викладеного вище, пропонуємо під поняттям адміністративної діяльності НПУ визначати як адміністративно-розпорядчу діяльність, спрямовану на організацію роботи підпорядкованих НПУ служб та підрозділів, управління поліцей-

ськими та практичне здійснення адміністративно-правових заходів для охорони громадського та публічного порядку та забезпечення громадської та публічної безпеки.

Адміністративна діяльність органів та підрозділів Національної поліції України здійснюється на основі системи принципів, які представляють собою базові, вихідні положення та правила поведінки. Дотримання цих принципів є необхідним для досягнення та реалізації поставлених цілей. Найменше відхилення від дотримання принципів адміністративної діяльності Національної поліції України може призвести до небажаних або незапланованих результатів, підриву стабільності в державі та зниження авторитету Національної поліції України.

Сучасна національна правова доктрина визначає категорію принципів організації та функціонування органів державної влади як законодавчі основи, фундаментальні засади, ідеї та положення, що слугують підґрунтям для створення, організації та функціонування органів публічної влади [11, с. 66]. Саме тому переконані, що НПУ має враховувати під час своєї діяльності не лише норми права, а й фундаментальні засади, ідеї та положення, що слугують підґрунтям для створення, організації та функціонування органів публічної влади, на що має звертатися увага в тому числі і при підготовці кадрів для служби в органах НПУ, крім того, поліцейські мають володіти навиками та достатнім рівнем професійної кваліфікації для розуміння зазначених підходів та здатності їх реалізовувати в практичній роботі.

З суто наукової точки зору, поняття «принцип» походить від французького слова «principe» та латинського «principium» [12, с. 60] та за своїм змістом ці терміни є ідентичними та означають «початок чогось; те, що лежить в основі певної сукупності фактів або знань, зберігаючи первісний відтінок» або разом із викладе-



ним вище – «правило, що є основою діяльності будь-якої організації або товариства» [13, с. 941].

Разом із тим, П. Рабінович підкреслює, що принципи права – це керівні засади, які обумовлюються об'єктивними закономірностями існування та розвитку людини і суспільства, визначаючи зміст та спрямованість правового регулювання [14, с. 82]. Наведене вище дозволяє зробити висновок про те, що суть поняття принципу з юридичної точки зору й у контексті адміністративної діяльності НПУ у тому числі може бути реалізовано як: керівна ідея, загальне правило або стандарт, як сукупність моральних та етичних стандартів, як політика або спосіб роботи, як якісний елемент, що визначає внутрішню структуру чогось, а у контексті дослідження це стосується адміністративної діяльності НПУ.

Система принципів адміністративної діяльності НПУ закріплена в чинних нормативно-правових актах, які, на нашу думку, доцільно представити наступним чином.

Конституційні принципи, тобто ті, що закріплені в Конституції України, до таких принципів доцільно відносити принцип верховенства права (ст. 8), принцип рівності перед законом (ст. 24), принцип об'єктивного та неупередженого становлення до людини та громадянина (ст. 34), принцип гарантування прав і свобод людини (ст. 3), принцип поваги честі та гідності (ст. 28) [15].

Іншою групою є принципи закріплені в міжнародно-правових актах, що регулюють діяльність правоохоронних органів. Серед зазначених актів, на нашу думку, окреме місце займає Кодекс поведінки посадових осіб із підтримання правопорядку ООН, прийнятий Резолюцією 34/169 Генеральної Асамблеї ООН від 17 грудня 1979 р., який серед іншого встановлює, що посадові особи, відповідальні за правопорядок, повинні постійно виконувати

свої законні обов'язки, служачи громаді та захищаючи осіб від правопорушень, відповідно до високих стандартів професійної відповідальності. Поліцейські та інші посадові особи з охорони правопорядку зобов'язані поважати людську гідність і захищати права людини в будь-якій ситуації. Використання сили дозволено лише у крайньому випадку та в межах необхідних для виконання обов'язків. Конфіденційна інформація має зберігатися в таємниці, за винятком випадків, коли розголошення є необхідним для виконання обов'язків або вимог правосуддя. Ніхто з представників правопорядку не має права заохочувати чи допустити тортури, жорстоке чи нелюдське поводження, а також не може виправдовувати такі дії розпорядженнями вищих осіб або надзвичайними обставинами. Вони повинні забезпечувати здоров'я затриманих, включаючи надання медичної допомоги при потребі. Корупція категорично заборонена, і посадові особи повинні протидіяти їй. Вони повинні дотримуватися закону та Кодексу, запобігати і протидіяти порушенням. У разі підозри на порушення Кодексу, необхідно повідомляти вищі та відповідні органи контролю [16].

Крім того, у даному контексті цікавим є Декларація про поліцію, прийнята Парламентською асамблеєю Ради Європи. Декларація окреслила основні принципи адміністративної діяльності поліції: поліцейські зобов'язані виконувати законні обов'язки з захисту громадян і суспільства від правопорушень, демонструючи чесність, неупередженість і гідність, забороняючи корупцію; заборонено застосування тортур, жорстокого або принижуючого поводження, а також виконання незаконних наказів; поліцейські мають дотримуватися вказівок вищого начальства, але не виконувати незаконні розпорядження; вжиття всіх заходів для запобігання серйозним правопорушенням та доповідати про ситуацію начальству,



включаючи вищестояще керівництво; відмова від виконання незаконного наказу не повинна каратися кримінально чи дисциплінарно; поліцейські не можуть брати участь у переслідуванні осіб через їх расову, релігійну чи політичну приналежність; поліцейські несуть відповідальність за власні дії та за дії, здійснені за їх вказівкою; має бути чітка структура командування, з можливістю визначення відповідальних осіб; законодавство повинно забезпечувати правові гарантії для захисту від можливих зловживань з боку поліції; поліцейські повинні застосовувати силу лише в межах розумного, слідуючи чітким вказівкам щодо застосування зброї; поліцейські повинні зберігати конфіденційність інформації, якщо інше не передбачено законом [17].

Крім того, на нашу думку необхідно виділяти і європейські стандарти принципів адміністративної діяльності поліції, до числа яких можемо віднести Європейський кодекс поліцейської етики, який за своєю суттю є квінтесенцією правової думки пануючої в ЄС з питань етичних стандартів діяльності поліції. При аналізі зазначеного документу вбачається, що основним завданням поліції в демократичному суспільстві є забезпечення верховенства права, яке виражається в охороні і дотриманні прав і свобод людини, як це визначено практикою Європейського суду з прав людини, при цьому поліція повинна здійснювати свої обов'язки об'єктивно, дотримуючись принципів неупередженості та недискримінації [18]. Водночас констатуємо, що аналізований документ містить ряд інших засад та положень, але як і в інших міжнародних документах, окремо їх перелік в документі чітко не наводиться.

Аналізуючи систему принципів адміністративної діяльності поліції, підкреслимо, що чинне національне спеціальне законодавство також є джерелом зазначених принципів.

Закон України «Про Національну поліцію» закріплює наступні принципи діяльності НПУ: верховенство права (ст. 6); дотримання прав і свобод людини (ст. 7); законність (ст. 8); відкритість та прозорість (ст. 9); політична нейтральність (ст. 10); взаємодія з населенням на засадах партнерства (ст. 11); та безперервність (ст. 12) [1]. Водночас вказаний закон, на нашу думку, не може вважатися єдиним нормативно-правовим актом, що визначає принципи адміністративної діяльності НПУ. Так, ефективній поліцейській діяльності, серед іншого, сприяють: Дисциплінарний статут Національної поліції України, який визначає норми та стандарти службової дисципліни, які базуються на створенні відповідних організаційних та соціально-економічних умов для чесного, об'єктивного і гідного виконання поліцейських обов'язків, повазі до честі і гідності відповідального, а також на вихованні відповідального ставлення до службових завдань через зважене використання методів переконання, заохочення і примусу [19]; Закон України «Про адміністративні послуги» [20]; та Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку платних послуг, які надаються підрозділами Міністерства внутрішніх справ, Національної поліції та Державної міграційної служби, і розміру плати за їх надання» [21]. Адміністративна діяльність НПУ, серед іншого, проявлена наданням адміністративних або поліцейських послуг. Як зазначає І. Биков, надання адміністративних послуг певною мірою знаходяться в рамках трансформаційного нормотворчого процесу та в умовах утвердження ідей цифровізації надання адміністративних послуг в контексті ідей налагодження співпраці суспільства та влади та гарантування кожній людині реального дотримання, захисту та реалізації їх прав та свобод [22].

Наступним елементом системи принципів адміністративної діяльно-



сті НПУ є принципи, що закріплені у відомчих нормативно-правових актах НПУ та МВС України. Відмітимо, що нині в нормативно-правовому полі відсутні закон України, який би регулював би діяльність МВС України, а його прийняття, на нашу думку, є актуальною вимогою сьогодення, зазначені відомчі нормативно-правові акти є важливими в аспекті дослідження. На нашу думку, ключовим є Правила етичної поведінки поліцейських», затверджені наказом МВС України від 9 листопада 2016 р. № 1179, який визначає те, що поліцейський у своїй діяльності має керуватися принципами верховенства права; дотримання прав і свобод людини; законності; відкритості та прозорості; політичної нейтральності; взаємодії з населенням на засадах партнерства; безперервності; справедливості, неупередженості та рівності [23].

Окремої уваги в процесі дослідження заслуговує питання функціонування та дотримання принципів адміністративної діяльності НПУ в умовах різних адміністративно-правових режимів, включаючи спеціальні та надзвичайні адміністративно-правові режими, правові режими воєнного стану, надзвичайного стану або надзвичайної екологічної ситуації [24, 364–374]. На нашу думку, адміністративна діяльність поліції в умовах різних адміністративно-правових режимів має бути акцентована з урахуванням особливостей таких режимів.

Висновки. Підсумовуючи, відмітимо, що до системи принципів адміністративної діяльності НПУ доцільно відносити наступні групи таких принципів: конституційні принципи, принципи закріплені в міжнародно-правових актах, що регулюють діяльність правоохоронних органів, європейські стандарти принципів адміністративної діяльності поліції, чинне національне спеціальне законодавство та відомчі нормативно-

но-правові акти НПУ та МВС України. Зазначені принципи утворюють систему принципів адміністративної діяльності НПУ, яка, на нашу думку, є основою для подальшого реформування НПУ у точі числі в аспекті взаємодії з громадами та в аспектах приватно-публічного партнерства НПУ та взаємодії з громадянами та інституціями громадянського суспільства. Зазначені принципи доцільно розглядати в комплексі, тобто як єдину упорядковану систему принципів адміністративної діяльності НПУ, яку доцільно визначати, як синергічне поєднання принципів з ознакою їх якісної взаємодії. Саме тому, система принципів адміністративної діяльності НПУ є структурно визначена та впорядкована сукупність взаємопов'язаних принципів, які формують єдиний довершений стандарт відносин НПУ, як публічної адміністрації із іншими суб'єктами.

У статті досліджено систему принципів адміністративної діяльності Національної поліції України у контексті її правового забезпечення, сучасних викликів та практичної реалізації принципів правоохоронної діяльності. Стаття аналізує основні доктринальні підходи до функціонування принципів адміністративної діяльності НПУ, зокрема питання правозастосування та трактування адміністративної діяльності в контексті міжнародних і європейських стандартів.

Стаття акцентує увагу на важливості дотримання основоположних принципів, закріплених у Конституції України та міжнародних правових актах, таких як Кодекс поведінки посадових осіб із підтримання правопорядку ООН та Європейський кодекс поліцейської етики та інші. Зокрема, розглядаються принципи верховенства права, рівності перед законом, поваги до прав і свобод людини, а також забезпе-



чення прозорості та відкритості у діяльності НПУ.

Дослідження акцентує увагу на необхідності підвищення професійного рівня співробітників поліції, їх здатності до вірного правозастосування та дотримання міжнародних стандартів у сфері прав людини. Особливу увагу приділено аналізу чинної нормативно-правової бази, яка регулює адміністративну діяльність НПУ, з метою її адаптації до сучасних вимог та викликів.

У статті також розглядаються питання взаємодії НПУ з іншими державними органами, громадськими організаціями та міжнародними інституціями, що є ключовим аспектом у забезпеченні правопорядку та підвищенні довіри громадян до поліції. Автор робить висновки про необхідність постійного удосконалення правового забезпечення та підвищення рівня професійної підготовки поліцейських для ефективного виконання їхніх обов'язків та зміцнення правопорядку в Україні.

Стаття присвячена аналізу адміністративної діяльності Національної поліції України (НПУ) в контексті розвитку правової та демократичної держави. Особлива увага приділена ролі НПУ у забезпеченні правопорядку та захисті прав і свобод громадян. Розглянуто ключові принципи, що лежать в основі адміністративної діяльності поліції, включаючи верховенство права, рівність перед законом, об'єктивність та неупередженість у ставленні до громадян. Аналіз чинного законодавства та практики його застосування виявив необхідність вдосконалення нормативної бази для підвищення ефективності роботи правоохоронних органів.

Ключові слова: адміністративна діяльність поліції, принципи діяльності поліції, європейські стандарти

діяльності поліції, етичні засади діяльності поліції, міжнародні стандарти діяльності поліції, Національна поліція України, професійна підготовка поліцейських.

Mashchenko V. The system of principles of administrative activity of the National Police of Ukraine

The article examines the system of principles of administrative activity of the National Police of Ukraine in the context of its legal support, current challenges and practical implementation of the principles of law enforcement. The article analyses the main doctrinal approaches to the functioning of the principles of administrative activity of the NPU, in particular, the issues of law enforcement and interpretation of administrative activity in the context of international and European standards.

The article emphasizes the importance of adherence to the fundamental principles enshrined in the Constitution of Ukraine and international legal instruments, such as the UN Code of Conduct for Law Enforcement Officials and the European Code of Police Ethics, among others. In particular, the principles of the rule of law, equality before the law, respect for human rights and freedoms, as well as transparency and openness in the activities of the NPU are considered.

The study emphasises the need to improve the professional level of police officers, their ability to apply law correctly and to comply with international human rights standards. Particular attention is paid to the analysis of the current legal framework governing the administrative activities of the NPU in order to adapt it to modern requirements and challenges.

The article also examines the issues of interaction between the NPU and other state bodies, NGOs



and international institutions, which is a key aspect in ensuring law and order and increasing public trust in the police. The author concludes that there is a need to continuously improve the legal framework and professional training of police officers to ensure effective performance of their duties and strengthen law and order in Ukraine.

The article analyses the administrative activities of the National Police of Ukraine (NPU) in the context of development of a rule-of-law and democratic state. Particular attention is paid to the role of the NPU in ensuring law and order and protecting the rights and freedoms of citizens. The key principles underlying the administrative activities of the police, including the rule of law, equality before the law, objectivity and impartiality in relation to citizens, are considered. The analysis of the current legislation and its application practice has revealed the need to improve the regulatory framework to increase the efficiency of law enforcement agencies.

Key words: administrative activity of the police, principles of police activity, European standards of police activity, ethical principles of police activity, international standards of police activity, National Police of Ukraine, professional training of police officers.

Література

1. Про Національну поліцію. Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

2. Маслов О. І. *Поняття, ознаки та значення принципів адміністративної діяльності Національної поліції України*. Юридична наука. 2019. № 8. С. 171–177.

3. Заросило В. О. *Порівняльний аналіз адміністративної діяльності міліції України та поліції зарубіжних країн (Великобританії, США, Канади та Франції)* : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2002. 250 с.

4. Кунев Ю. Д. *Публічно-адміністративна діяльність – об’єкт адміністративно-правової науки*. Правова позиція. 2019. № 4 (25). С. 40–48.

5. Коваль Л. В. *Адміністративне право України : курс лекцій*. Київ : Основи, 1994. 154 с.

6. *Адміністративна діяльність. Частина особлива : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки*. Харків : Ун-т внутр. Справ ; Еспада, 2000. 368 с.

7. Новіков В. В., Ковалів М. В., Столбовий В. П. *Адміністративна діяльність : навч. посіб. / за заг. ред. О. І. Остапенка*. Львів : ЛІВС, 2002. 252 с.

8. *Адміністративна діяльність міліції : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки*. Харків : Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2004. 448 с.

9. Комісаров С. А. *Адміністративна діяльність Національної поліції України щодо запобігання проступках у сфері публічного порядку в умовах АТО*. Правовий часопис Донбасу. 2018. № 2 (63). С. 66–71.

10. Константинов С. Ф. та ін. *Адміністративна діяльність Національної поліції : навч. посіб. для підготовки до іспиту / за ред. В. А. Кулікова*. Київ : Освіта України, 2016. 230 с.

11. Шатіло В. *Принципи діяльності державної влади і методи їх здійснення*. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2014. № 1 (99). С. 66–70.

12. Грушевський В. А. *Адміністративно-правовий статус регіональних управлінь державної фіскальної служби України* : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2016. 212 с.

13. Бусел В. Т. *Великий тлумачний словник сучасної української мови*. Ірпінь : ВТФ «Перун», 2004. 1051 с.

14. Рабінович П. М. *Основи загальної теорії держави і права : навч. посіб.* Київ : Атіка, 2001. 176 с.

15. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

16. Резолюція 34/169 Генеральної Асамблеї ООН «Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку» від 17.12.1979 р. URL: https://zakon.cc/law/document/read/995_282

17. Резолюція 690 (1979) Парламентської асамблеї Ради Європи «Декла-





рація про поліцію». URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/159808___159808

18. Рекомендація Res (2001) 10 Комітету Міністрів державамучасницям Ради Європи «Про Європейський кодекс поліцейської етики» (Ухвалена Комітетом міністрів 19 вересня 2001 на 765-му засіданні заступників міністрів). URL: <https://pravo.org.ua/wp-content/uploads/old/files/Criminal%20justice/rec1.pdf>

19. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України. Закон України; Статут від 15.03.2018 р. № 2337-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19#Text>

20. Про адміністративні послуги Закон України від 06.09.2012 р. № 5203-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text>

21. Про затвердження переліку платних послуг, які надаються підрозділами Міністерства внутрішніх справ, Національної поліції та Державної міграційної служби, і розміру плати за їх надання. Постанова Кабінету Міністрів України; Перелік від 04.06.2007 р. № 795.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/795-2007-%D0%BF#Text>

22. Биков І.О. Надання адміністративних послуг в Україні: теоретичний аспект. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки. 2023. № 5. Том 34 (73) С. 109–112. URL: DOI <https://doi.org/10.32782/TNU-2707-0581/2023.5/19>

23. Про правила етичної поведінки поліцейських : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 09.11.2016 № 1179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1576-16#Text>

24. Биков, І., Кузнiченко, С. Адміністративно-правовий режим: поняття, ознаки та зміст. Адміністративне право та адміністративний процес в умовах воєнного стану в Україні : навчальний посібник : у 2-х томах. Том 1. Загальне адміністративне право. Особливе адміністративне право / В. Галунько, П. Діхтiєвський, О. Гулак та ін. ; за заг. ред. В. Галунька, В. Фелика. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2024. Гл. 6. Розділ 12. С. 364-377. URL: <https://dspace.oduvs.edu.ua/items/7a02ec4a-e576-4fa2-8030-64ea6e5fc9e1>

